

Dosarul nr. 2r-535/23

2-21079080-01-2r-28112023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – G. Manoli

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Secrieru, M. Anton, v. Cotorobai

DECIZIE

14 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Andrei Andrieș și de către avocatul Alexandru Rotari, în interesele lui Andrei Andrieș,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Ungureanu împotriva lui Andrei Andrieș privind încasarea prejudiciului material, a prejudiciului moral cauzat în urma vătămării integrității corporale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierilor din 05 octombrie 2023 și din 09 noiembrie 2023 ale Curții de Apel Chișinău,

constată:

La 24 mai 2021 Viorica Ungureanu a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva lui Andrieș Andrei, prin care a solicitat repararea prejudiciului material și moral cauzat, cu compensarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin hotărârea din 14 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată, s-a încasat de la Andrei Andrieș în beneficiul Vioricai Ungureanu suma de 10 310 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 22 500 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistența juridică și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 309,30 lei. (f.d. 244, vol.I)

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 11 mai 2023 Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia în partea acțiunii admise și în această parte emiterea unei hotărâri privind încasarea de la acesta a prejudiciului material în mărime de 4 203,42 lei și a cheltuielilor de judecată suportate de către Viorica Ungureanu proporțional pretențiilor admise și anume taxa de stat în mărime de 150 lei, pentru asistența juridică în mărime de 2 000 lei și încasarea de la Viorica Ungureanu în beneficiul apelantului a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 lei pentru instanța de fond, în mărime de 12 000 lei pentru instanța de apel și taxa de stat la depunerea apelului în mărime de 150 lei. (f.d.1-2, vol.II)

Prin încheierea din 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel, s-a acordat apelantului un termen de 15 zile din data comunicării încheierii pentru a prezenta cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele

Legii și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 62,41 lei, pe care partea apelantă nu a achitat-o la utilizarea actualei căi de atac. (f.d.18-19, vol. II)

La 23 octombrie 2023 Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au depus apel motivat împotriva hotărârii din data de 14 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. (f.d.21-31, vol.II)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 09 noiembrie 2023 a restituit apelul declarat de către avocatul Alexandru Rotari în interesele pârâtului Andrei Andrieș împotriva hotărârii din data de 14 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2023. (f.d. 33-35, vol.II)

Împotriva încheierilor instanței de apel a depus recurs Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari, în interesele lui Andrei Andrieș, prin care au solicitat admiterea recursului casarea încheierilor din 05 octombrie 2023 și din 09 noiembrie 2023 ale Curții de Apel Chișinău cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierile casate, la faza primirii cererii de apel, în vederea motivărilor actelor de dispoziție contestate și stabilirii unui termen rezonabil de achitare a diferenței taxei de stat, în cazul în care instanța de recurs va constata necesitatea achitării diferenței taxei de stat. (f.d. 37-41, vol. II)

În motivarea recursului Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au menționat că încheierile contestate sunt arbitrare, având în vedere că apelul motivat a fost depus în termenul stabilit de instanța de apel, iar indicația instanței de apel de achitare a taxei de stat în sumă de 62,41 lei este incorectă, nefondată și nemotivată.

Recurentul a susținut că încheierile contestate îl limitează în dreptul la un proces echitabil, lipsindu-l de a pleda în fața instanței de apel, în sensul că i s-a îngădit dreptul de a contesta un act de dispoziție nefondat și de a obține restabilirea drepturilor încălcate prin acest act.

Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au indicat că maniera nemotivată în sensul neclarității, incertitudinii și impertinenței, în care au fost exprimată motivarea faptului că apelantul urmează să achite o diferență a taxei de stat, face atele de dispoziție contestate criticabile din perspectiva legalității acestora, în măsura în care nu creează transparență asupra silogismului judiciar care explică și justifică dispozitivul și nu arată care a fost parcursul logic al concluziilor exprimate.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că prin recursul declarat Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au contestat atât încheierea din 05 octombrie 2023 prin care nu s-a dat curs apelului și i s-a acordat apelantului un termen pentru a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat, cât și încheierea din 09 noiembrie 2023 prin care s-a restituit apelul, deoarece apelantul în termen acordat nu a înlăturat neajunsurile indicate prin încheierea din 05 octombrie 2023.

Conform art. 368, alin. (3) din Codul de procedură civilă încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.

Prin urmare, încheierea instanței de apel din 05 octombrie 2023 prin care nu s-a dat curs apelului poate fi atacată odată cu fondul, deci, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii din 09 noiembrie 2023.

La 09 noiembrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea prin care a restituit apelul declarat de către Andrei Andrieș. Încheierea a fost notificată avocatului Alexandru Rotari, care acționează în interesele lui Andrei Andrieș, la 15 noiembrie 2023, prin intermediul poștei electronice. (f.d. 36, vol.II)

Recursul declarat de Andrei Andrieș și de către avocatul Alexandru Rotari, în interesele lui Andrei Andrieș, la 17 noiembrie 2023 este în termen.

În conformitate cu art. 426, alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând recursul declarat, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierilor din 05 octombrie 2023 și din 09 noiembrie 2023 ale Curții de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierile.

Instanța de recurs a constatat că prin hotărârea din 14 aprilie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a dispus încasarea de la Andrei Andrieș în beneficiul Vioricăi Ungureanu suma de 10 310 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 22 500 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistența juridică și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 309,30 lei. (f.d. 244, vol.I)

Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea hotărârii instanței de fond în partea acțiunii admise și emiterea în partea contestată a unei hotărâri privind încasarea de la Andrei Andrieș în beneficiul Vioricăi Ungureanu a prejudiciului material în mărime de 4 203,42 lei și a cheltuielilor de judecată suportate de către Viorica Ungureanu proporțional pretențiilor admise și anume taxa de stat în mărime de 150 lei, asistența juridică în mărime de 2 000 lei. Totodată, a solicitat încasarea de la Viorica Ungureanu în beneficiul apelantului a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 2 000 lei pentru instanța de fond, în mărime de 12 000 lei pentru instanța de apel și taxa de stat la depunerea apelului în mărime de 150 lei.

Conform art. 368, alin. (1) din Codul de procedură civilă dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Curtea de Apel Chișinău, stabilind că apelul nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 din Codul de procedură civilă și anume nu este motivat, iar taxa de stat nu a fost achitată integral, prin încheierea din 05 octombrie 2023 nu a dat curs cererii de apel și a comunicat apelantului necesitatea înlăturării neajunsurilor expuse în partea descriptivă, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile din momentul recepționării copieii încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate. (f.d.18-19, vol.II)

La 23 octombrie 2023, în termenul acordat de instanța de apel, Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au depus apel motivat împotriva hotărârii din data de 14

aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fără prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 62,41 lei. (f.d.21-31, vol.II)

Curtea de Apel Chișinău, constatând că în termenul acordat apelantul nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, prin încheierea din 09 noiembrie 2023 a restituit apelul declarat de avocatul Alexandru Rotari, în interesele pârâtului Andrei Andrieș.(f.d. 33-35, vol.II)

Prin recursul înaintat Andrei Andrieș și avocatul Alexandru Rotari au criticat soluția instanței de apel, menționând că actele de dispoziție ale instanței de apel nu sunt motivate, nefiind clar cum instanța de apel a ajuns la concluzia necesității achitării diferenței taxei de stat în mărime de 62,41 lei.

Instanța de recurs respinge argumentul recurentului, precum că nu ar fi suficient de clar cum a fost calculată taxa de stat necesară de a fi achitată de apelant, or, potrivit art. 83, alin. (2) din Codul de procedură civilă (în vigoare la data depunerii apelului) în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Din apelul nemotivat rezultă că apelantul a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de fond în partea dispunerii încasării de la Andrei Andrieș a prejudiciului material în mărime de 10 310 lei și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, totodată, recunoscând parțial prejudiciul material în mărime de 4 203,42 lei.

Conform art.3, lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 (în vigoare la data depunerii apelului) pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești, se achită o taxă de stat în cuantum de 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Analizând încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2023 rezultă că instanța de apel a calculat taxa de stat și anume în cuantum de 75% din suma contestată de 6 106,58 lei (10 310 lei - 4 203,42 lei) + taxa de stat pentru pretenția nepatrimonială – taxa de stat achitată de apelant la depunerea apelului (137,41 lei + 75 lei –150 lei). Astfel, instanța de apel corect a stabilit că diferența de taxa de stat aferentă apelului constituie suma de 62,41 lei pe care apelantul nu a achitat-o la depunerea apelului.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge argumentul apelantului Andrei Andrieș și avocatului Alexandru Rotari, precum că încheierea din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu este suficient de motivată, deoarece acest argument este declarativ. La caz, instanța de apel, reținând prevederile legale referitoare la forma și conținutul cererii de apel, precum și a celor referitoare la taxa de stat, a constatat că cererea de apel nu întrunește condițiile stabilite la art. 364 și art.365 din Codul de procedură civilă și a acordat apelantului termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Iar faptul că apelantul, cu atât mai mult avocatul apelantului, care este jurist, dispune de licență de avocat și se prezumă că cunoaște prevederile legale referitoare la modul de calculare a taxei de stat, nu îi este clar modul în care instanța de apel a calculat taxa de stat, nu constituie temei de a casa încheierea instanței de apel din data de 05 octombrie 2023.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca fiind corectă și concluzia instanței de apel privind restituirea apelului, deoarece apelantul nu s-a conformat întocmai încheierii din 05 octombrie 2023 și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reamintește recurentului și a avocatului acestuia despre caracterul obligatoriu al actelor judecătorești de dispoziție, ori atât Andrei Andrieș, cât și avocatul Alexandru Rotari urmau să-și ajusteze conduita la indicațiile reflectate în încheierea din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și să prezinte în termenul indicat dovada de plată a taxei de stat în mărime de 62,41 lei. Nedepunerea de către partea în proces a diligențelor necesare pentru înlăturarea în termen a neajunsurilor nu poate constitui o circumstanță favorabilă recurentului în anularea încheierilor contestate, cât timp nu a indicat ce l-a împiedicat să înlătore neajunsurile cererii de apel în termenul acordat. Simplul dezacord cu formula de calcul a taxei de stat, nu constituie temei de a nu executa indicațiile instanței de apel, în condițiile în care legalitatea încheierii de a nu da curs cererii de apel se verifică odată cu fondul, fapt cunoscut de către apelant și avocatul acestuia.

La caz, apelantul și avocatul acestuia, cunoscând despre încheierea instanței de apel din data de 05 octombrie 2023, prin care nu s-a dat curs apelului și s-a acordat termen pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel, nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile de acces la instanță, în speță îndeplinirea la timp a indicațiilor instanței de apel, care i-a acordat termen rezonabil pentru înlăturarea neajunsurilor apelului.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Dispoziții similare sunt prevăzute și în art. 56, alin. (3) din Codul de procedură civilă potrivit cărora participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

În context, instanța de recurs respinge ca fiind neîntemeiat argumentul recurentului precum că prin încheierile contestate i s-a îngrădit dreptul de acces la justiție. Or, avocatul Alexandru Rotari, cunoscând că încheierea prin care nu se dă curs apelului se contestă odată cu fondul cauzei, în scopul apărării intereselor apelantului urma să depună diligență și să îndeplinească toate indicațiile instanței de apel stabilite prin încheierea din 05 octombrie 2023, chiar și în cazul în care nu a fost de acord cu modul de calcul a taxei de stat.

Astfel, la caz, nu-i poate fi imputat instanței de apel îngrădirea dreptului lui Andrei Andrieș de acces la justiție, ori avocatul apelantului, recepționând la adresa electronică încheierea din data de 05 octombrie 2023, cunoscând modul de contestare și sancțiunile procedurale pentru neexecutare a acesteia, urma să depună diligență și să execute întocmai indicațiile instanței de apel.

Conform prevederilor art. 75, alin. (4) din Codul de procedură civilă culpa reprezentantului este echivalentă culpei părții, prin urmare, neîndeplinirea de către avocatul Alexandru Rotari a indicațiilor instanței de apel se echivalează cu neînlăturarea de către Andrei Andrieș a neajunsurilor cererii de apel stabilite prin încheierea din data de 05 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierile instanței de apel sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate în recurs sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierile din 05 octombrie 2023 și din 09 noiembrie 2023 ale Curții de Apel Chișinău.

Reieșind din cele expuse, în baza art. 427, lit. a) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Andrei Andrieș și de către avocatul Alexandru Rotari, în interesele lui Andrei Andrieș.

Se mențin încheierile din 05 octombrie 2023 și din 09 noiembrie 2023 ale Curții de Apel Chișinău, adoptate în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Viorica Ungureanu împotriva lui Andrei Andrieș privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat în urma vătămării integrității corporale și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă